

Implementacja języka funkcyjnego z rodziny ML z użyciem systemu kompilacji LLVM

(English title)

Mateusz Lewko

Praca licencjacka

Promotor: dr hab. Dariusz Biernacki

Uniwersytet Wrocławski
Wydział Matematyki i Informatyki
Instytut Informatyki

Streszczenie

TODO polish abstract

TODO english abstract

Spis treści

1. Wprowadzenie	7
1.1. Klasy typów	7
1.2. Efektywna implementacja języka funkcyjnego	7
1.3. Infrastruktura LLVM	8
1.4. Język ML	8
2. Cechy języka <i>lang</i>	9
2.0.1. Składnia	9
2.1. Cechy języka	9
2.2. Klasy typów	9
2.3. Infrastruktura LLVM	9
3. Kompilator	11
3.1. Etapy kompilacji	11
3.2. Analiza leksykalna	11
3.3. Parsowanie	11
3.4. Inferencja typów	11
3.5. Generowanie kodu	12
3.6. Częściowa aplikacja	12
3.6.1. Opis działania	12
3.6.2. Porównanie z innymi implementacjami	12
3.7. Zagnieżdżone funkcje	12
3.8. Rekordy	12

3.9. Let polimorfizm	12
3.10. Klasy typów	13
Bibliografia	15

Rozdział 1.

Wprowadzenie

Pierwsze prace nad językiem ML zaczął Robin Milner na początku lat 70. W 1984, dzięki jego inicjatywie, powstał Standard ML - ustandaryzowana wersja języka ML. Już wtedy zawierał m. in. rozwijanie funkcji, dopasowanie do wzorca, inferencje typów oraz moduły parametryczne [1]. Są to elementy, które cechują większość dzisiejszych funkcyjnych języków programowania. Od tego czasu powstało wiele języków z rodziny ML. Jednymi z najpopularniejszych są: OCaml, F# oraz dialekty SMLa.

1.1. Klasy typów

Większość języków z rodziny ML w celu lepszego ustrukturyzowania programu stosuje system modułów. Pozwala on na podzielenie programu na niezależne od siebie funkcjonalności. Klasy typów, których głównym celem jest wprowadzenie ad-hoc polimorfizmu do języka, mogą po części także spełnić to zadanie [2]. Są obecne w językach takich jak Haskell, Scala czy Rust. Fakt, że pojawiają się w nowych językach ogólnego zastosowania, świadczy o ich atrakcyjności z punktu widzenia programisty. Mimo to nieznane są żadne popularne języki ML korzystające z tego rozwiązania. Jedynym z celów tej pracy jest wprowadzenie klas typów do prostego języka funkcyjnego, bazującego na podstawowych cechach rodziny ML. W tym celu stworzyłem kompilator języka *Lang*, wymyślonego na potrzeby tej pracy.

1.2. Efektywna implementacja języka funkcyjnego

Drugim celem tej pracy jest implementacja głównych cech języków funkcyjnych w możliwie optymalny sposób. Skupię się na optymalizacji czasu wykonania programu, kosztem długości wygenerowanego kodu. Kompilacja będzie się odbywać do kodu maszynowego, gdyż daje to lepszą wydajność otrzymanego programu. Stanowi

to też większe wyzwanie przy kompilacji języka funkcyjnego, niż napisanie interpretera, ze względu na jego wysoką poziomowość. Oczywiście, trudnym będzie uzyskanie podobnej lub lepszej wydajności niż popularne kompilatory języków funkcyjnych, gdyż te stosują dużą liczbę skomplikowanych optymalizacji. Skupię się nad tym, aby moja implementacja prostego języka funkcyjnego, była porównywalna wydajnością z popularnymi rozwiązaniami. Omówię i porównam sposoby w jaki zdecydowałem się zaimplementować podstawowe cechy języków funkcyjnych, a w szczególności: częściową aplikację, zagnieżdżone funkcje, polimorfizm i klasy typów. Moje rozwiązania będą bazować na pomysłach z różnych języków programowania, w tym imperatywnych. Powyższe cechy omówię najdokładniej, ponieważ odbiegają od rozwiązań w popularnych językach funkcyjnych.

1.3. Infrastruktura LLVM

W celu uproszczeniu konstrukcji nowego kompilatora i ułatwienia pracy z generowaniem niskopoziomowego kodu, zdecydowałem się skorzystać z infrastruktury LLVM.

```
// Co zrobiłem, po co, dlaczego // co to let polymorphism, type class
```

1.4. Język ML

1. Dlaczego ML, jakie są inne języki ML 2. Bazowanie na $F\#$

Rozdział 2.

Cechy języka *lang*

// Cechy z przykładami

2.0.1. Składnia

1. Opis, szczegóły składni, (przykłady: każda cecha języka i krótki przykład)

2.1. Cechy języka

1. Proste wyrażenia, rekurencja, let-polymorphism, rekordy, wzajemnie rekurencyjne funkcje na top levelu, klasy typów, proste moduły, wyrażanie na top levelu, efekty uboczne, inferencja typów, anotacje.

2.2. Klasy typów

1. Wprowadzenie czym są
2. Dlaczego? Jakie są alternatywy
3. Opis tego co zostało zaimplementowane, porównanie do innych języków, (Haskell, Rust, Scala)

2.3. Infrastruktura LLVM

1. Co to jest?
2. Dlaczego LLVM i jakie są inne opcje (C, assembler)?
3. Jak działa kompilowanie do LLVM?

4. Krótki opis high-ollvm

Rozdział 3.

Kompilator

3.1. Etapy kompilacji

1. Jakie są etapy (lexer → parser → untyped ast → typed ast bez zagnieżdżonych funkcji → generowanie kodu (ast high-llvm) → wywoływanie funkcji z api llvma → llc → gcc i external)

2. Krótko o każdym etapie

3.2. Analiza leksykalna

1. Czego użyłem.

2. Analiza wcięć

3.3. Parsowanie

1. Czego użyłem, coś o Menhirze, dlaczego Menhir

2. Wyzwania (składnia bazująca na wcięciach)

3. Gramatyka

3.4. Inferencja typów

1. Po co? Jak działa u mnie

3.5. Generowanie kodu

3.6. Częściowa aplikacja

3.6.1. Opis działania

1. Dlaczego jest to nietrywialne
2. Jakie miałem cele
3. Jak to działa u mnie
4. Przykład (wygenerowanego pseudo-kodu)

3.6.2. Porównanie z innymi implementacjami

1. Push/enter vs eval/apply

Porównanie z pracą "Making a fast curry: ..."

3.7. Zagnieżdżone funkcje

1. Co to są zagnieżdżone funkcje
2. Na czym polega trudność w ich implementacji
3. Jak zostały zaimplementowane: lambda lifting + closure conversion + wykorzystanie aplikacji częściowej

3.8. Rekordy

Implementacja, porównanie do rekordów w F#.

3.9. Let polimorfizm

1. Krótki opis, czym jest let-polimorfizm
2. Sposoby implementacji w różnych językach, zalety i wady
3. Sposób implementacji u mnie

3.10. Klasy typów

1. Czym są? Po co?
2. Sposoby implementowania, porównanie do pracy TODO
3. Jak zostały zaimplementowane, dlaczego tak

Bibliografia

- [1] The Standard ML Core Language, by Robin Milner, July 1984.
<http://sml-family.org/history/SML-proposal-7-84.pdf>
- [2] ML Modules and Haskell Type Classes: A Constructive Comparison Stefan Wehr
and Manuel M. T. Chakravarty
<https://www.cse.unsw.edu.au/~chak/papers/modules-classes.pdf>